

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מ.מ.

עין משפט גזר מצוה

בז א מיי פ"ג מהל' חמץ
הלכה ב סג עשין לט
טו"ש"ע א"ח סי' תמד
מק"ב פ' א'
מח ב מיי שם הל' ט
טו"ש"ע שם ספק ו'
מב ד מיי פסק ט'
מהלכות פסולי
המוקדשין הלכה ח'
מב ד מיי פ"ג מהל'
מח ה' הל' ט טו"ש"ע
א"ח סי' תמד ספק ו':
ג ה מיי פ"ה מהלכות
דעות הלכה ב':
גא ו מיי פ"ח מהל'
למדי צ"ח הלכה לא
סגן לאין ק"ו טו"ש"ע
א"ח סי' כ"ח:
ד מיי שם הלכה ג'
טו"ש"ע שם ספק ו':

רבינו הגנאל (תמך)
בבית חמיו ולשבות
שביבת הרשות יחזור מיד,
והיכי קמינן במתני' יבטל
בלבו, מכלל שאין מחייבין
אותו לחזור, ושנען מתני'
ר' יוסי היא דבר סעודת
אירוסין מצוה, וביעור
חמץ נמי מצוה, מיהו
ביעור חמץ אפשר לקיימה
בביטול חמץ וישלים
סעודת אירוסין שנמצא
מקיים שתייה, וברייתא ר'
יהודה דבר סעודת
אירוסין רשות, כגון
שביבת הרשות דלדברי
הבית חייב לחזור מיד,
הנאי סעודת אירוסין
רשות דברי ר' יהודה, ר'
יוסי אומר מצוה, והשתא
דאמר רב חסדא מחלוקת
אבל בסעודה שניה, אבל
בסעודה ראשונה אפילו ר'
יהודה מודה דמצוה,
אפילו תימא מתני' ר'
יהודה ובסעודה ראשונה
שהיא מצוה, ברייתא
אפילו תימא מתני' ר'
יהודה ובהאמר ר' יהודה
אני לא שמעתי אלא סעודת
אירוסין בלבד, אמר ר' יוסי
אני שמעתי סעודת אירוסין
ובסבלנות, ירושלמי
לשבות שביבת הרשות,
לשבות אצל רבו או אצל
מי שהוא גדול ממנו, אמר
ר' יוסי בר בון גדול השלוש
שחוקש לשני דברים
שחייבין לעלות כרת, מילה
ושחיטת פסח, תניא א"ר
אילעזר כל סעודה שאינה
של מצוה אין תלמיד חכם
ישראל ליהנות ממנה, כגון
מאי, א"ר יוחנן כגון בת
כהן או בת תלמיד חכם
אצל עם הארץ, לפי שאין
יוזגין עולה יפה, כדכתיב
ובת כהן כי תהיה אלמנה
וגרושה ורוע, אמר רב
כהנא אי לא נסיבנא כהנתא
לא גלאי, ומעשה דרב
כהנא מפורש בהגולת
בהרא כי שמיטה לקויה
דההוא גברא וערק לארץ
ישראל, אמר ר' יצחק כל
הנהנה מסעודת הרשות
לסוף גולה, שנאמר
אכולים כרים מצאן ועגלים
מתוך מרבק, ומכאן בהריה
לכן עתה יגלו בראש
גולתם, ת"ר תלמיד חכם
המרה, סעודתו בכל
מקום, לסוף מחריב את
ביתו, ומאלמן את אשתו,
ומייתם גזוליו, ותלמודו
משתבח, ומחלוקת רבות
עליו, דבריו אין נשמעין,
ומחלל שם שמים, ושם
אביו, ושם רבו, וגורם
רע לו ולבניו עד סוף כל הדורות, וקרו לו בר מיהם תנוראי, ובר מלקח פכני, ובר מבעי

לשבות שביבת הרשות. פ"ה שהיה הולך להמשיך על המסוס
לקנות שביבתה שם וליקח ד' אלפים לדבר הרשות וקשה
א"כ תיקשי למ"ד צ"ל בכל מערבין (ערויזין לה). אין מערבין אלא לדבר
מזוה וגר' לר"י דה"פ לשבות שביבת הרשות שהולך לשמוח בפסח
צבית אוהבו או קרובו א' **אם עבר**
צופים. פ"י בקונית' שם כפר וקשה
לר"י א"כ ה"ל למימר וכמדמו לכל
רוח כדמניא צ"ל מי שהיה טמא (לקמן
ג): א"ח דרך רחוקה מן המדיעין
ולחוץ וכמדמה לכל רוח ואור"י
דמסופתא דמכילתין מפרש כדמניא
אזוהי צופים הוואה ואין מפסיק פ"י
כל מקום קצין ירושלים שיכול לראותו
משם: **וְיִשׁוּרְפוּ** לפני הבריה.
פ"ה כדלמך פ' כל שעה (דף כד).
צקודש צ"ל שרף צמקום אכילמו
שריפתו וקשה לר"י אי דלוריימא הוא
מה לי עבר צופים ומ"ל לא עבר צופים
ו"ל דמן המורה יכול לשורפה כ"מ
שירצה דצפרק כל שעה (ג"ז שם)
לא מרבין אלא פסולי קדשי קדשים
ואימורי קדשים קלים אכל שאר קדשים
שנאכלים צ"ל ימים לא מרבין ומה
שהלכינו חכמים לשרוף בניו דהכא
לפני הצירה היינו גזירה אטו קדשי
קדשים: **לפני הבריה.** צנחנים
צ"ל טבול יום (דף קד): פליגי מאלי
צירה אמר רבה צר צר מה א"ר
יוחנן מקום יש צהר הצית וצירה שמו
ר"ל אמר כל הצית כולו הוא צירה
שנאמר א"ל הצירה אלו היתומים:
והחכמים אומרים בשר קודש
בבית וחמץ בכביצה. אומר ריב"ז
דמפ"ש צירושלמי משום דצטר קודש
לימי ליה תקנה צניטול הממירו צבית
אכל חמץ אית ליה תקנה צניטול לא
הממירו עד צליה: **תניא** א"ר
יהודה. תימא אמאי לא מיימי תנא
נמי הכי מ"ל דהכא לרז חסדא:
אמר

מתני' מצוה אכל כל מה שעמיד לצער יבער: **תרומה מלפני**
השבת. שאינו יכול להאכילה לא לורים ולא לבהמה זרים ולהטהמה
אי אפשר אכל חולין אין לר"י לצער אלא צומנן שיכול למזוה לכן
אכולים הרבה: **גמ'** שבת. נשתהה
שם שבת אחת: **מתני'** ההולך
בארבעה עשר: **אם יגול.** שיש
שבות ציום: **לפני** מן הנכרים.
את ישראל הנדרפין: **יגול** בנצו.
ולא יחזור ואפי' יש שהות דמדלוריי
סגי ליה צניטול בעלמא: **לצום**
שנימא הרשות. שהיה הולך להמשיך
על המסוס לקנות שביבתה שם כדי
שיהא לו משם ולהלן אלפים ליקח למחר
שם לדבר הרשות יחזור מיד אכל
לקנות שביבתה מזוה כגון שילך מחר
חוץ למסוס לצית האכל או לצית
המשתה היינו כהולך לשחוט את
פסחו: **שיש צידו צטר קודש.** עמו
דנרץ ופסל ציונא שמחילת קדשים
קלים חומת ירושלים: **אם עבר צופים.**
שם שפר שיכול לראות בית המקדש
משם: **סעודה נמקומו.** ולא הטריחוהו
לחזור: **ואם לאו חזור ושורפו כו'.**
כדלמך בכל שעה (לעיל כד). צקודש
צ"ל משקף: דמקום אכילמו שריפתו:
זה וזה. חמץ דלמך לעיל וזכר שיש
לו חמץ צביומו וצטר קודש שעמו:
צניטול. אכל שפחות גצי חמץ יבטל
בצו וצ"ל שם שפר קודש שורפו צמקומו:
גמ' סעודה שניה. כך הוא לר' דלך
החתיים לאחר סעודת אירוסין חוזר
ומשגר סבלנות לארוסתו וסועד שם:
אני לא שמעתי. שהיה מזוה אלא
סעודת אירוסין לצדה אכל לא סעודת
סבלנות: **סבלנות.** זרויות כלים
נאים: **צם כ"פ.** צריכה להינשא
לכהנים ולא לכהן משפחתו להינשא
לישראל: **אין זוגין עולה יפה.** כגון
טוב: **מאי היא.** מה עולה צידן: או
אלמנה או גרושה או זרע אין לה.
כדכתיב (ויקרא כג) וצת כהן כי תהיה
לאיש זר וסמך ליה וצת כהן כי
תהיה אלמנה או גרושה וזרע אין לה
וגו': או **קוצרה.** בלא זמן: **סלמדי**
קנס. (ה) הוא שבה לו אכל עם הארץ
ואינו כהן נגאי הוא לו להאכה ונענשים:
לא **גלאי.** רב כהנא גלה מבבל לא"י
דקאמר עבר צופים פ"ה אומר
כדלמך בהגולת ומאכיל (צ"ק קח). לא
גלאי דגולו אינשי. שאר תלמידים
יואין מדעתן ואני יאכתי על כרתי
מתמת מרדן ואימת מלכות: **ומאלמן**
את אשמו. שמתקן לימורו ואי אפשר
לו וגולה למונות והרי אשתו כאלמנות
חיות: **גזוליו.** יתומין: **וטלמודו**
משפחה. שאינו עסק לחזור עליו:
ומחלוקת רבות צאוס עליו. מתמת
שחכא תלמודו או הקפות שמקף
מתונין לסעודותיו: **קרו ליה.** לצנו:
מקדי צי צו. כדרך הל"נים שמסתקין
ומרקדין בתניות להסקות: **שצכין:**
מלחין פינני. קערות: **מד רצע.**
מקפל לצושו ורובץ וישן כך דרך
המשמכין אינו מפסיק ליקח לציומו
ולשכב על מטוה אלא מקפל לצושו
תחתיו וישן: **מד.** כמו צר חמרה
מוך סקין וגני (תענית דף ו'):
ואינו

(א) לעיל דף י"ג. (ב) דף כ"ג.
(ג) [מסופתא פ"ג ה"ט].
(ד) ס"א ה"ג. (ה) ס"א ל"ג.
(ו) לקמן דף פ"א: צבית
דף מט"ו. (ז) ע"י פיישי
לקמן פ"א: ד"ה עמא
וכי לפני הצירה וכו'.
(ח) ע"י מוס' לקמן דף ק"ב.
ד"ה אמר. (ט) לעיל דף
(ט) ויקרא ו'. (י) וצבית
ע"י. (כ) ז"ל וצבית.

תורה אור השלם
1. השבבים על מנות
שן וסרדיה על ערשותם
ואבלים כרים מצאן
ועגלים מתוך מרבק.
עמוד ד
2. לכן עתה יגלו בראש
גלים וקר מרח
סרדיהים: עמוד ד

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה תלמידי חכם
שבה הוא לו:
מוסף רש"י
אם עבר צופים.
מקום שיכול לראות משם
הצירה ומשם והלאה אין
יכול לראותו (לקמן פ"ה).
שורפו במקומו. לא
הטריחוהו לחזור ולשורפו
צירושלים האילו וכבר
נתחמק הרבה ואפי'
דק"ל צפק כל שעה
(לעיל כד). דמקום
אכילת קדשים שם שפחות
נמקדש צ"ל חמץ (שם).
לפני הבריה. חמץ צ"ל
הימא שם שם שם פ"ה
השן גדול שריפתו פסולי
קדשים קלים כדלמך
צנחנים (דף) צפק ע"ל
(ט) (ברכות מ: ע"ג)
לעיל כד): או: כל המקדש
קרוי צירה (לקמן פ"ה).
לא אילעזר כדגלי אינשי.
שהיה לא צנחן מקום
תורה גלתי אלא מאימת
מלכות נחמתי (ב"ב ק"ח).

מוסף תוספות
א. ולא מיידי כלל
בעירוב. מוס' ר"ס ב. בלי
הפסק. מוס' הל"ש. וחינו
דקאמר עבר צופים פ"ה אומר
עבר אותו מקום שריאים
ירושלים ממנו והשתא
ניחא דהוא הדין נמי לכל
צד. מוס' ר"פ ג. וכו' עבר
צופים לא אטרחוהו רבנן.
מ"י ה"י.

רבינו הגנאל
מתני' ארבעה עשר שחל
להיות בשבת מבטלין הכל
מלפני השבת דברי ר' מאיר
ר' אלעזר (בר צדוק) אומר
תרומה מלפני השבת,
וחולין בומנן קריילי ר'
אלעזר בר' צדוק. תניא ר'
אלעזר ברבי צדוק אומר
פעם אחת שבת אבא
ביבנה וחל ארבעה עשר
להיות בשבת כו'. מתני'
ההולך לשחוט את פסחו
ולמול את בנו ולאכול
סעודת אירוסין בבית חמיו
ונזכר כו'. ורמינהו ההולך
לאכול סעודת אירוסין